

HOTW PREFD W. AMIES.

55. gadagahjums.

Alt. 29.

Trefchdeenâ, 21. Juli (2. August).

1876.

Nedalteera adrese: Pastor Safranowics, Lutiringen pr. Frauenburg, Kurland. — (Etspedīzija Besthorn L. (Nepber) grahmatu vohde Jelgawa)

Rahdītājs: Sīras. Jauns isgudrojums vee flaveeru buhwes. **Wijsaunakabs** sīnas. Par brandvihna dferšanu. **Preefsh** faiimneezības. **Niibdseneeks** kubbas falā. **Sludinashanas.**

No eelishsemehm.

Mihki lasitaji. Iau dauds nummurōs Latw. awises Jums
nef daschadas finas par karu, kas Turku semē plohsahs.
Kaut nu gan tas kara lauks un ta asinsilleeschana ir tahlu no
mums, tomehr sinam, ka schihs kara behdas, kas tur kristi-
geem jazeesch, eet ari muhžu mihleem lasitajeem deesgan pee
firds un kusch tad ari spehj noteikt, woj kara leefmas neñueeg-
sees wehl tahlač. Nedsedams, ka wehl daschureis dabufim
yahrrunahrt par Turku — un to rohbeschwalstu strihdehm,
ari par asinainahm kaufchanahm weenā un ohträ weetā,
turu par nepazeeschami waijadfigu leetu, ka lasitajeem ir lan-
kaherte no ta kara lauka pee rohkas, lai wor tāhs kara- un zi-
ras finas gaifchi sapraſt, ko awises sneedsam. Esnu tapebz
tahdu lankahrti par Turku semi wiſā abtrumā raudſijis ap-
gahdaht un peefuhu bes mafas kattram Latw. awiſchu la-
fitajam ar ſcho Nr. pa 1 ekſemplaram wehledamees, lai tas pee-
kalpotu gaifchai ſinu ſanemſchanai iſ Turku kara laukeem un
pee-augſchanai walſtu nojebqſchanā.

Starp Jelgawas kredit-ecirktehm sahk eenemt gohdajamu weetu ari ta Kursemes pilsehtu hipoteku (mantibu) beedriba, kas pilsehtnekeem us afminu- un rohku nameew (lihds $\frac{3}{5}$ wehr-tibai) tāpat ari us grunts gabaleem bes ehfahm (lihds $\frac{1}{2}$ wehr-tibai) leen us 7 prozentehm (5 par intrefehm, $1\frac{1}{2}$ us parahdu masinafchanu un $\frac{1}{2}$ preefkch beedribas darbos fchanahs). Kā dsird no pilsehtnekeem efoht aisleenejumi peepraisiti no waitak kā 1 milion rubku. Schi beedriba isdohd ķihlu grahmatas, kas kā naudas papihri war staigah rohku pa rohkai un jau schinis Zahnds laudis no laukeem efoht labu teefs u naudas pret fchibm sandbribsehm noquldijuschi.

Starp Bausku un Jelgawu. Man gadijahs Latv. Awi-
ses daschas nedekas atpakał pahr Jaun-Swirlauku us Bausku
zelohst. Kā no paschas Jelgawas tā lihds Bauskai wifur ti-
kai ismaitatus rudsu un kweeschu laukus ween redseju, tā ka
wifas semlohpja zeribas schini gadā us wažareju. Weena leeta
us schi zela man stipri azis krita, prohti: 2 weetās, 17. un
51. werstē truhka pawifam zela rahdītāji, un zilās weetās, v.
pr. pee Rundahles bija tee raksti tā nodsisuſchi, ka winus ti-
kai ar mohkahn wareja ūalaſht. Laba leeta buhtu, kad usteem ze-
leem krohgds jel kahdas weesu istabas eexiketu, kur reisneeks no
leetus un aufstuma glahbdamees waretu par naakti pahrguleht.
Pee M. krohgus naakti pulksten 12. notikuſchi tikai ar leelahm
mohkahn usmohdinajahm kalpu, kurſh krohga istabā guleja.

Winsch muhs eelaida un prasija, ko mehs wehlaamees. Kad nu fawu wehlefchanohs pehz naiki skohrtela bijahmissfazijuschi, fauzakrohgus kalps: „Papu! Te fungi grib gultas dabuht!” Krohdseeneks sawa kombari us obtreem fahneem gressdamees tikai atkurd: „Man gultu nau! kad grib lai gul krohgus istabá!” Tas nu bija gan par stipru. Krohgus istabá bij katrá laktiná sawi eedishwneeki ekohrteleeti, kà wistas, sohsis, pihles un siwens. Mums wina labfirdiga peedahwachana nepatika un mehs dewamees tablak.

Ap Jelgawu tagad dsihwo naigi seenu plaudami, grahbdomi un weidami. Seewas, grahbjejas pelna par deenu 35 kapeiki un wihrischki wifumas 50 f. f. Gataws seens turpat us plawahm malša $5\frac{1}{2}$ f. r. bi:kawā. Kleinberg.

Bauskas pilsehts ari ſchogad aikal 23. Juni wakarā us Bauskas pilskalna ar wiſadahm uguņiņum un rakitehm un wiſadu iſpreezaſchanohs Zahau wakaru pawadija. Wakars bij gauscham jauks. Bet deemschchl netruhka ari daſcha nebehdnečka, kas tuteja par leelu johku, rakites un ſchwermeris laift zilwekeem wirſū; weenoi dahmai kleite tika ū ſadedſinata un polizejai bij fahdi no fahdeem nerimſtoscheem uguņſſyfahwejeem janowed us zitu, kluſaku weetinu. Bebz nobeigteem uguņſpreekeem ſahkabs preekſch leela lauſchu pulka danzoſchana no weona pulka Muhrū frohgā, un ohtra maſaka pulka aikal Plobsta frohgā. Plobsta frohgā bij wehlak fonahkuſchi pilſehta ſehni un ſahkuſchi mahjineekus uſnerrohi ar dantschu pahrfohlifchanahm, (ſadſinuſchi frankfehſi libds $1\frac{1}{2}$ rubl.), bet mahjineeki nehmufchi leelo pahrfohlitaju (no E. L. ſehnehm) un iſſweeduſchi to zaunt lohgu ar wiſahm ruhtehm, zaunt ko zehluſees leela lauſchanahs, ka doſch Zahna wakara labad dabujis Zahna deenu it behdigu pawadiht. I. 3.

If Leel-Platones. 3. Juli s. g. swineja muhsu augsti zeenihts d'simtskungs Baron Richard von Hahn ar sawu lau-latu draudseni Cornelius, d'sim. Baronefe von Firs no Migrantes nama sawas fudraba kahsas, pee kurahm ari schi pagasta faimneeki un apakfchneeki, no surfnigas mihlestibas un pateizibas d'sihti dalibu nehma un sawas dahwanas ar laimeswehle-schanahm zaupagasta waldibu nosuhitja us Nibgrande'muischu, kur to deen augschä minetee fungi mita. — Kad augsti zeeni-jamais pahris no fudraba kahsahm mahjä brouza, tad atreda us Leel-Platones rohbeschas flaistus gohdawahrtus, pee kureem wisi famineeki winus jahschus sagaidija un pehz augstas lai-meswehleschanas ar karogeem libds muischai powadija. Sché sagaidija atkal d'seedataju lohris un atskaneja ari musikis. 9. Juli erluhds muhsu zeenigi lungi wifus faimneekus, faim-neezes un apakfchneekus muischa us balli, kur tad preezigi lai-meswehledami ar d'seedafchanu un danzofchanu to laiku jauki

pawadijahm; muhsu zeen. kungs ar firdigeem wahrdeem runu tureja un weblejahs, ka ta lihdschiniga opalischneeku mihlestiba ari pee wina wezaka dehla un muischaesmantineeka pasiktu. — Muhsu leelkungi ir augstu gohdu un ihpaschi leelu pateizibu no sawa pagasta zaur tam velnijuschi, ka wini lihds schim par wiseem ka par mihleem behyneem gabdajuschi, ne ween fainneekus pee mahjupirkhanas par to lehtalo tirgu schini ap-gabalā skubinadami, bet ari pee jauka skohlasnama buhweschanas un ustureschanas dalibū nemdamī, tapat ari lila weenu nabagunamu preeskch pagasta no fewis ween taisiht un ta jo prohjam dauds palihdsibas sneeds. Deews lai ustur mums par labu wehl ilgi muhsu augsti zeenijamus leelkungus, kuru schehliga labfirdiba un palihdsiba paliks ar weenu Leel-Platononeekeem dahrgā peeminā. — S.

Preeka wehsts. Mihlestibas dihglis nerimst, bet safo, kupo un nef auglus. Preeksch gadecem trejeem, Salahsmuischas basnizas draudse saudeja zaur nahwi sawu dauds mihtotu skohlotaju Sorgenfreiju. Latv. awises bij labvraht weblejuschas ruhmi kahdahm rindinahm mineta nelaika peeminai; bet nu tagad runā nemta basnizas draudse peerahdijuse, ka sen sehtee mihlestibas graudi nau wis nowibutuschi; jo ari wina nau rimufe peeminas sihmi apgahdaht sawam mihtam kapa dufofham. Par nepeemirštamu peemini nelaika skohlotjam draudse apgahdajuje no fakrakteem draudses mihlestibas pasneegumeem pelekum marmora krusku, kas mafsojoh preefimts pectdesmits rubk. Krusts wehl ne-efoh pree mihkota kapa nostahdihts. Beram, ka ta deena, kura krusts pree kapatiks nostahdihts, draudsei taps pasinota un tad tai — vilnam un klapji parahdisees, ka tee, kas mihlestibu sebjuschi, ari mihlestibu ptaj. Ar fcho mihlestibas parahdishanu, ir nelaikim zelta paleekama gohda peemina un pateescham, mineta pagoh-dinashana, pasiks us laiku laikeem ari draudses gohds. Nelaika atstahta laulata draudses un behrnini warehs nu vechskumahm raudahm preeka rasmu matiht. Mihlestibas dihglis nerimst, bet safo, kupo un nef auglus. Weefons.

No Schkehdes. (Kuld. apr.) Gestdeem 12. Juni f. g. swinejam sawam zeenitam un mihtotam teefas un muischachas skribwerim Rosentreter fungam 25 gadu amataswehktus Schkehdē, peeminoht wina ustizigu amata kohschananu muhsu widū. — Swehktu rihtā bij leewenes ar frohneem un daschadeem satumeem puschkotas, un paschā augschā bij tee puku bohltabi: „P. R.“; sahle pree lohga bij jauka transparente nolikta, kur bij ilgreestis: „Augsta laime P. R. f. us 25 godu amatuswehktēni Schkehdē, 12. Juni 1876.“ Buszel 6. R. f. tika mohdinahts ar dseesmu, ko Schkehdes skohlotaja f. preeksch tam bija fazerejis un ko skohlas behrni 4 balsigi dseedaja: „Juhs mihli lubgtu uszeltees u. t. pr.“ Zien. R. f. ar asaru vilnahm ozibm firfnigi pateizahs; tad nahza pulksten 7. wiha muischachas, ar frohneem puschkota laimes webleht un nesa svehktu kringeli, vihnu un schampanjeti un krohnus, ar ko R. f. galwu un rohkas segtin apjedsa. Pastarpam dseedaja atkal skohlasbeherni us 4 balsihm. — Ari muhsu zeen. leelskungs generalis von Saß pagohdinaja Rosentreter f. ar dahrgu felta pulksteni ar felta kehdi un dahrgem akmineem istrohtatu, tapat bij dahwinajis ari sawu fotografiju, pagohdinashanas rakstu un wehl zitas leetas. —

Par wihsu to zeen. R. f. lohti preezadomees wiseem firfnigi pazeizahs un celuhds daichus us moltiti; tapat ari wiha muischachas un skohlasbeherni tika mihli pomeeloti. Lai Deews dohd muhsu mihtam R. f. sveikam un wselam wehl ari felta ama-

takahsu deeninu Schkehdē peedishwoht! — Wisa schi deena mums ilgi mihtā peeminā patiks. Bet lai leezina ari ziteem, tuweem un tableem, ka ustizigeem kreetneem strahdatajeem muhsu widū netruhkt pateizibas un gohda. Kahds Schkehdeneeks.

No S. t. pagasta. No dascheem pagasteem, kā nesen Latv. awises lasiju, tika siuohts par fahrschu spehleschanu, kur fainneekli paschi sawus deenesta zilwelus uswedina par svehktu deenahm us laika nokauschanu zaur fahrschu spehlehm. Pee mums eet fahrschu spehle wehl pawisam us sawadu wihsi. S. t. pagasta waldishanas deenā sapulzejahs, kā jau arweenu, pagasta wezakais ar preekschneekem un dauds pagasta lohzeklu, un tas pirmais darbs ir sebst pree weena ihpaschi preeksch tam erikleta galda un fahkt trumpeht us beiriti un kwasu un zigareem. Laudis sawahkušchees pastarpam paleek ajs leelas gaidishanas nemeerigi un luhds resno pagasta papu, lai jese schohs noraidoht, jo darbs mahjā gaida; bet schis minus wehl ar rupjeem wahrdeem noraida, sagidams, waj neredsont, ka winam ari saws darbs preekschā. Ja nu kahds pusduzis jeb wehl wairak eespehlehts, tad fahk schmohreht, ka pakausis swihs. Us wakara puši tad ar apreibuschn galwinu nu fahktik pagasta darishanas isdariht; saprohtams, ka tohdas galwinas wifas tahs darishanas newar wis negik teizami un taiknigi isdariht. Mehs gan wihs lohti wehletumees, ka muhsu pagasta papus, kas ari schihs rindinas awises lasihs, muhsu wehleschanohs noprastu un tohs minetus netikumus atmetu no fewis un spehtu tad ari to pree ziteem norahd un ziru nekahrtibas sawaldiht. Kahds S. t. pagasta lohzeklis.

No Rihgas. Ajs wifahm tahm preczigahm sinahm, kas nahk par lauku augeleem tillab no dskahs Kreevijas kā ari ahrsemehm, andele wehl nerahda nekahdu jauntribu.

No Rihgas. Nekaimigi gadijumi: No damflaiwas „Omnibus“ 11. Juli wakara weena klopone Majormuischās tuwumā eegahsahs ubdens un noslihka. Tai paschā deenā 2 matroschi no kahda wahzu kuga ya Daugawu braukdamī ar laiwa apgahsahs un noslihka. Bihmanmuischās papihra fabriki strahdneekom J. Weidemanam maschine norahwa labo rohku lihds elkonim.

No Ungurmuischās Witbiskas gubernā. Beeschi laikrakstis lasjis par daschahm pagasta waldishanahm un walsts-wazekeem, bet arween wairak dīrd nelabu kā labu. Topehz ar wehlejohs no muhsu augschgala zeemineem pasinoh, ka ari pree mums daschās weetās ir ihsti labas pagasta waldishanas. Ihpaschi prezajohs, ka mums Ungurešcheem par laimi Deews gruntigu walsts wezoko J. Delle f. dewis, kas jau 9 gadus sawu ustizetu amatu ne til ween kā azu-kalps, bet Deewam par gohdu un walstei par ihsti svehktibū ir walskajis un ari wehl us preekschū schai amata ir apstiprinahs. Schini gadā angsta waldishana fcho gohda vihru apdahwinoja par uszihitbu ar pree kruhihm nefanu fudraba medali pree Stanislaw bantes. Ari muhsu walsts skribweris M. kungs ir ihsti gruntsigs pratejs sawā amata, kas jau daschās gadus schai walstei par gohdu un svehktibū strahda. Wehl bes scheem mums ir 4 walsts preekschneeki, kuri kohpā ar wezako un skribweri ne-apnikuschi gahda par walsts labumu un kabrtibū, ka latris pree wineem atrohd palihgu un taisnibū. Tahdus waldneekus araduschi mehs nemainam wis kā zitas walsts latris 3 gadus tohs maina, bet walsts ar preeku fauz: „Lai paleek tee paſchi! Schē ari nau tahdu schnapfa meiru, kas par brandwihnu kahro wezaka waj preekschneeka amatu pirk, — lai Deews muhs joprohjam pafarga no tahdeem; — jo tahds par Skrambaboli cepit.

gees walst s wezakais jau no pirma gala degunu augstaki zet ne kà wezu laiku bismani sawu bisi; un zet un zet, kamehr dubkös eekschä. Pee mums ne kàd ne-atnahk liktenis ar sawu teewo deguntinu, kas no dselles naudas flapjeem zaur masu atslehgas zauruminu pagasta naudinu isohschna; tapebz ari sché nelad truhkuma un flapja dusuli nemana. Lai Deews palibds us preeskhu Ungurwalstswaldischana! Wehlam tai dauds laimes!

P. Ap.

No Pehterburas. 9. Juli te atbrauza zeemâ Italijas krohna prinjis Humberts ar sawu laulatu draudseni Margaretu; augstu pawadonu rinda winus pawada. Wini ir nodohmajužchi 6 deenâs palikt Pehterbura un 15. Juli braukt apzeemoht ari Maskawu. 10. Juli dewa wineem gohda malatti Pehtermuischâs pili; 11. Juli tee isbrauza us Krofnoselas lehgeri, kur notureja rewiju, 13. Juli apluhkoja Pehterbura gas eevehrojumus.

— No daschahm pusehm Kreewu karaministerijai eshoft ta wehleschanahs preeskha likta, lai wina fauz mahjâ generali Tschernajewu, kas Serbeeschu kara spehkom eet par wadoni. Karaministers atbildejîs, ka Tschernajew ir atstauku nehmis un karaministerim gar winu nau it ne kahda daliba.

Pehterbura ari Greeku lehninu pahris schinis deenâs atbrauks zeemâ, bet ilgi gan nepaliks, jo pafchu walstsenats luhdfis, lai lehninsch drihs nahk mahjâs, jo Turku semes buhchana ruby stipri ari Greeku semei.

— Kreewijas weetneeks Turkös, generalis Ignatjew s toby gaidihits Pehterbura, lai atnes pilnigas finas, ka ihsti Konstantinopole stahw.

No Krimas salas pehrn un schogad laba teesa kolonistu (menonitu) aifgahja prohjam us Ameriku. Osird, ka tagad pulzini Schweezechu taifotees nahkt us Krimu un tur apmestees us dñshwi. — Ari Krimâ starp turkutizigem Tatareem un kristigeem Greekem ir naidiba zout Turku karo augus; nesen Sewastopolâ dehî weena apgahsta auglu grohsa us turgus iszehlahs leeliska kaufchanahs starp Tatareem un Greekem, jo katra puse gribaja sawu brahli aisschwecht.

No ahrsehem.

No Englantes sino, ka tur atkal weena leela nelaime notikusi. Weens brunu-karakugis tika eeprohwelts nn pee tam weens no katileem plihfis, ta ka 20 zilveli, wiswairak maschinisti bij us weetas fasphorditi un 59 tik fmagi ewainoti, ka ari tur pee daudseem masa zeriba. Par laimi wehl tai breefmu brihdi weenam manigam inscheneeram isdewahs sihmi doht, ta ka ziti damskugi pefkrehja klah; us kuga bij pee 500 zilvelu wirsü.

Sitku sveja pee Schotslandes wakru-krosteem nupat ir lohti wahja isdewuſees, nou ne septita dafa no pehrna gada. Kad jel zitur labak isdohtohs!

Konstantinopole ar leelu dedsibu puhlejabs peedabuht sawwalneelus, kas eetu karo. Turku preesteri weetu wehtahm tura runas un aizina us svehtu karo; daschi ta eetraziati opachmabs ari eet, bet isgulejusches atkal muhk prohjam.

Us Konstantinopoli Turku generalis Muktar Pascha 24. Juli nolaidis schahdu finu, ka winsch to deenu preeskha tam pee Newesinas Monteneegreeschus stipri sakawis. Ari zitos finas israhda, ka Monteneegreescheem pahri weetas ir gan silitaki isgahjis. — No Serbeeschu kara lehgera raksta, ka winu generalschtab ir usdewis Tschernajewam atkahptees no tahs weetas, kur schim brihscham bij ar sawu spehku nostahjis un raudsicht no zitas puses (wakara puses) eet Turkeem pretim.

Karstakas kaufchanahs schinis deenâs bij ap Sworniku un tad atkal pee Timok upes, kur no abahm pusehm krita leeli pulki, bet ihsta spehku mehrišchanahs wehl turymak tik gaidama.

Monteneegreeschi 16. Juli pebz 7 stundu kaufchanahs dabuja sawâs rohkas Newesinas (starp Gazlu un Mostaru) preeskchwilfehtu, ta ka tee walda pa wisu to zetu us Mostaru. 23. Juli tee fahka apschaudiht ar leelajeem gabaleem Kasabas pilsechtinu. Turku generalis Muktar Pascha nahk teem pretim ar leelaku spehku.

Serbeeschu generalschtab ar firstu Milanu stahw ja schinis deenâs Paratschinâ (netahlu no Nischas). No turen es weens wîtsneeks raksta ta: Muhsu firsta nodohms ir: 1) Pa wisu semi laudis fazelt kahjâs pret Turku, 2) Turkeem tohs zelus aisslohdish, 3) Turku kara spehku sadaliht un tad pa pulsiznam nokroht. Pret to Turku pulku, kas no Widinos steepjahs pret Serbeeschu rohbeschahm, stahw preti Leschanins pee Timok upes ar kahdeem 20,000. Generalis Tschernajew ir ar sawu spehku ari druzjin pagahjis no deenwisch puses us seemeleem, lai waretu, ja waijadfigs Leschaninam nahkt valhga. Tschernajewam ir pee 60,000 saldatu. Wina apalsch komandeeri ir Jurgewitsch pee paschas deenwidus rohbeschahs Topolnizâ, Horwatowitsch deenwidus-rihtds, Antitsch stahw starp Nowibasaru un Mitrowizu, Alimpitsch wakaros pee Belinas.

Turku preesteri ar saweem spredikeem rauga laudis eekarfeht us to ta faukto svehtu karo, kur wisi turkutizigi lai zekahs kahjâs pret kristigeem. Daudsina, ka bubschoht ar svehto (praweechha Muhameda) karogu eet karâ un wisi Turki tad grib rahdiht, ko spehj. Deesgan breesmiga gan ta karoschana lihds schim; no saguhstiteem schini karoschana nemas nedisrd; kas eenaidneeka rohkas kriht, tohp us weetas nokauti; tapebz tad ari turahs no abejahm pusehm us to pehdigo. Ap Ak-Balanju Turki ir 37 zeemus sadedsinajuschi un tohs laudis apkahwuschi.

Bulgarija ween Turki eshoft jau pee 40 tubkst. zilvelu apkahwuschi. Turku saldati dsen velau ar seewahm un behneem, ko tee laupijuschi uu par wehrgeem pahrdoht. (Ta 8 Bulgareeschu meitas bij pahrdohtas us turgus ziteem Turkeem par 40 kap. gabala.)

Ari Greeku seme sahli sawu karo spehku sawilkt kohpâ un kaut jau winas nodohms nau tuhbal eerohsfchus pret Turku semi zilaht, tad tomehr wina reds deesgan gaifchi, ka Turku semei ta stundina stipri tuwojabs un, kas grib mantineeki buht, teem jastahw nomohdâ.

Jaus isgudrojums pee klaveeru buhwes. Wihnes klaveeru fabrikants Chrbar ir isgudrojis, ka war pebz patikschanas, kuru tohni waj akordu, grib lîst garaki noskaneht (Prolongement). Lihds schim spehja waj nu ar pedali wifus tohnuus us reisi pagarinaht, jeb ne weenu.

Wissaunakahs finas.

Dashas werstes no Slohkas us Nihgas pusi isg. nedekâ bij supra mesha degschana, wifus tas meschis starp Leelupi, Waltermuischâs dambi un dselszela dambi bij leefmâs. Dselszela strahdueki bij pee sawa dambja fargeschanas, tapat ari ziti pee mesha glahbschana. Pebz wairak deenahm isdewahs uguni daudsmas pahrwahreht. Nodokuschais meschagabals buhs 5 werstes garfch un lihds 2½ werstes plats. Grusdama smaka wehl pilda wisu juhrmali.

Maskaw. aw. raksta, ka to leelo winnestu vee islohseschanas 1. Juli ir winnesis Maskawas namneeks Knerzew. Ta tad tee agraf sinotee winnetaji gan nebuhs paschu leelo, bet warbuhi fahdu masafu winnestu winnesuschi.

No Konstantinopoles siao, ka Sultans Murads ir garâ un meesâ tilk lohti vaguris, ka ar katru deenu gaida us wina nahwi; pastarpahm jau waldibâ ir eestahjis wina brahlis Abdul Hamid.

No kara lauka. Turku fina fkan ta: ka Turku generalis Multar Pascha 24. Juli pee Newesnas, starp Mostaru un Gazlu (flat. lanl.) 7000 Montenegroeschus stipri sakawis. Firstam Nikitam bij ja-atwelkahs atpakat. — Starp Krushevaz un Nischu 25. Juli weens pulks Serbeeschu krita Turkeem wirsu, bet Turki palisa sawas baterijas stahwam. To paschu deen Serbeeschu generalis Zach usbruka Turkeem, wisi leelgabali bij pilna durbâ. Turkeem tika wairak baterijas faschanditas un wina labajam armijas spahrnam bij jawelkahs at-pakat; ziti Turki steidsahs palihgâ us leelaku kaushanohs. 26. Juli Turki prohweja eet pahri par Timok upi, bet Serbeeschu kahjineeksi tohs dsina atpakat. Generala Zach weetâ, kas fâslima, pulkus wadija Ibars un isschlaidija Turkus.

Weens no agrakeem Kreewu offizeereem Kirejew wahrdâ (vinaom peedereja Ilsumuischa Augsch-Kursem) ari bij nogahjis Serbijos armijâ libdskaroht. Weenâ kaushanâ ar Turkeem wîsch tur sawu nahwi atradis; Serbeeschueem bij tai kaushanâ javelkahs atpakat un ta tad ari Kirejewa liblis palika Turku rohkâs. Gon generalis Tschernajew sutijs parlamenteeru ar balto karogu us Turku lehgeri ar to lubgshanan, lai to libli isdohd, bet Turku generalis Osman Pascha nau parlamenteeru nemas preeskâ laidis. Tschernajew un tapat ari Serbijas firsts Milans patis ar telegrafu atlaido to behdu sian ar firsnigeem libdszeetibas wahrdeem nelaika brahlim, Kreewu palkowneekam Kirejewam, kas pee leelstista Konstantina ir par adjutantu.

Ari Greeku seme, ta jau minejahm sahk kuseht pret Turku. Tas ralts, so wina laidusi pee zitahm walstihm peemin tohs bresmu darbus, fahdus Turki isdarohi ari pret Greekem, kas Turku rohbeschâs dñiwo un faka, ka Greeku walischanan ne-nahsoties wis weegli waldiht sawejus, lai tee nezelahs pret Turku, kas wina brahleem iah pahri dara. S.

Par brandwihna dserfchanu.

(Beigums.)

Schahdâ apgehibâ winsch atkal sawus zitkahrteus draugs un pashtamus usmekleja zeredams vee scheem libdszeetibâ atrash, lai tee schim ko dohtu, ar ko winsch atkal no jauna woretu pehz sawahm eerostahm grehku fahribahm dñiwoht. Winsch ari nahza pee Pehtera, faka zitkahrts wiemihlaka drauga, schis winu no tahleenes pawifam nobeiguschohs eeraudsija nahkam, un nebuht nedohmaja, ka schis tas staltais jauneklis esoh. Ko tas zitkahrts tilk lohti bij mihlejis. Gon winsch atzerejabs no fahda jaunekla, par kuru wina nama fainneeks tam nesen bija stahstijis, ka schis slimu nomâ zeeshoht leelas mohkas, un ka scha mahtei esoh fina laista par wina dehla valaidigu dñihi un poftitu weseliba. Smagi winsch pa trepehm uskahva, is-dehdejs pee wina eenahza un ar dohbju tilo dñirdamu halsi to ustrunaja: „woj tu mani wehl pashtsi?“ Pehteris fabijees pahehlabs, bet wehl no agrakas mihestibas dñihts tam tuwo-jahs, wina noleesefuschi rohku fahribahm, pilns zeribas, ka nu laikam nelaimigais drauga pamahzishanas wahrdeem, gruhtas pahraudishanas pahrzeedams, bubs jo pee-eijams un marchs tilk glahbis. — Bet welti! — Wisi mihi wahrdi, wisa lubgshana, pahrleezinashanas ka pret akmini atfitahs pee schi grehzineekla firds. Winsch to welti luhds: „Atgreeses no fawem grehku zelem, luhds Deewu, atzeri sawu ne-

laimigu mahti!“ Ne kas nelihds, tik ween naudu, naudu winsch grib, nekahdas pamahzishanas, ne wehl wahrmeschanas. Te winsch winam dohd ari fahdus kapeikus, un schis nu aiseet. Nesklumis Pehteris atsehdahs krehflâ un dsird, ka wina noscheljams draugs pamâsi pa trepehm aishwelahs us netahlu schenki. Winsch steidsahs tam pakat, un to luhds atkal no jauna, lai jel brandwihna dserfchanai atsoka, luhds ari schenkeri, lai Jurim brandwihnu nedohdoht. Bet ko schis par to behda, kad tilk kapeiki wina kule teek, tad schis ir gataws wina doht, ko schis pagehr. Ar schauschalbm winsch nu at-stahj sowu nelaimigu draugu, bet eekam aiseet, nosklumis, roudadams sawâ kambari, to wehl reis jauta, gribedams wina zeetu firdi satribzinaht: „Waj tad tu teesham few gribi pee meeja un dwehseles nogalinatees?“ Smeedamees schis atbild: „Ja!“ Tai paschâ brihdi raksta Jura nelaimiga mahte sawam dehram vee firds ferdamus wahrdus, no firdas mihestibas us sawu weenigu dehlu dñihta, tam wisu pedohdama, kad winsch tilk tuhliht pee wina nahktu, jo wina preeskâ ta it derigu weetu gahdajuje, un schi 30 rubl. sawahdama wina zela naudu suhtoh, lai winsch ar teem pee wina wasretu notift. Jo wina paschâ nebij eespchjams bijis, dehram pakat braukt, kaut gan mahtes firds to lohti wehlejahs. Juris grahmatu fanehmis to dñihs pee malas lika, bet tohs 30 rubl. sawâ rohkâ fwehra fazidams: „branga nauda!“ un jahtans eelsch wina faka: „feschpatsmit simtu glahses brandwihna, kas par besgaligu preeku!“ un libds ar to ar wisa mahtes lubgshanas un pamahzishanas bij wehjâ. No jauno winsch nu gahsahs sawâs grehzigâs preekâs un upureja wisu sawu naudu un sawâs mahtes firsnigu mihestibu fawem grehku fahrumem. Bet ari schi nauda bij dñihs pee beigahm un nu bij atkal tilk nobags ka papreeskâ. Bet newisai wina draugi to wehl bij atstahjuschi, jo tee tam apgahdaja atkal weetu pee dselszela, kur tas wehl 3 rubl. nedelâ wareja peniht. Bet zik tas ir preeskâ tahda schlehrdetaja, kam ne tuhkscheem nepeetiku. Winsch atkal bija tuhksch, ar sawahm eenemfchanahm tas nepeetka, un wina fahribas to dsina gudroht pehz jauna padohma, ka waretu atkal pee naudas tilk. Te winam tas kaunais eebodh prahâ, stazioni lahdi apsagt. Winsch apgahdahs few sweschadu apgehrbu, lai pehz sawa nedarba nepashtis jo weegli waretu isbehgt, sin ari isdewigâ brihei tanâ kambari esagtees, kur naudas lahde teek glabata, un lai wina nedarbi gaismâ nenahktu, tas wehl apnemahs namu aisdedsinaht. Ko apnebmees, to ari tuhdat isdara, bet neweredams lahdi til dñihs atmuhkeht, jo ugungsleesmas bresmigi ahtri isplehsdamees to aisdzen, tam jabehg ar steigshanan ka ne sawu zepuri nedabohn libds panemt. Wehl ihstâ laikâ ugung tohp pamanihts un apsehstis, zepure atrasta, kas winu nu ka sagli un ugung peelizeju peerahda.

Atkal Septemberi 1843. gadâ gadijahs Pehterim no se-mehm nahkt atpakat, kur tas sawus radus bij apzeemojis. — Tas us sawu mahjokli steigdamees pamana, ka polizejas fargi fahdu jaunekli ar fmagabm lehdehm apzeetinatu sawâ widu powada. Sinkahrigi winsch tuwojabs scheem, bet af schauschalas wina pahrem eeraugohf fahdu zitkahrteju draugu wedam. Kas agrak gohdigi dñihsdamas dascham par jauku preeskâschi bi, us kura mahte sawu zeribu bija liku, tas tagad pahle zinohits no fawem grehku darbeem un newaredams noleegi sawus nedarbus tohp us zeetumu wadihsts. Wehlak zaur spreediumu to noteefaja us wisu muhschu pee gruhteem zeetumneeka darbeem.

Tas bija kahda jaunekta tikai 3 mehneshu dñshwesgah-jums, kas zaur ne-apdohmibu tik weenu glahsi brandwihna dñserdams fewi eegahsahs wisleelakä pohstä un neloimë. Kä schis, tapat ari wehl gan tagad dauds tikpat ahtri, gan ilgakä laikä fewi nelaimë gahschahs, few newaredami fawalditees. — Bet ko lai eefahl, lai joprohjam tahdas nelaimes tik beeschi negadahs? Schi ir ta wißwariqaka jautschana, us ko atbildeht nau weegla leeta. — Gan teek mahzihts skohläss un no kanzelchm, ka lai firdigi preti turahs schahdahm kaunahm fahrdinashanahm, zaur kurahm neween meeza bet aridsan dwehsele pohstä eet, bet tomeht atrohnahs daschöss gabalöss to dñschreju un negaufchu tik dauds un scheem tik beesas ausis, ka nedfird, un jebshu gan gaischä azis, ka nereds fawu pohstu, bet staiga fawöss grehka zelöss tahlak, few par besgaligu nelaimi un wehlzik nezik gohda laudihm par fahrdinashanu un peedaufschananu.

Bet lai sché wehl kahds wahrds ir fazichts, us teem mehreneem brandwihna dñschrejeem. Katra eerasta brandwihna dñschana, ari ta wißmasaka, skahde weseleibai. Bes tam ari wißeem teem bes mehra dñschrejeem fliktu preeskishmi dohd. Us scheem mehreneem dñschrejeem schee norahda un atspeeschahs, ka brandwihna dñschana ne-efohf skahdiga. Es faku labak ka brandwihns nemas netaptu dñerts muhsu semë. — Atschajat wißas fliktas preeskishmes, kas tohs nelaigmus, kas glahsé jau noslihkuschi, wehl wairak eeksch winu grebkeem apstiprinhant un spehzinahnt? To paschu ari faku us wißeem daschadu fliptu dñschreenu mihkotajeem, kas weenalga waj ari bairiti, jeb wißnu, jeb zitu kahdu smalku dñschreenu apreibinajahs, apreibis paleek apreibis, un pehz tee augli no tam ir meeza un gara pohstischana. Waj nebuhtu jauki, ka sahtibas beedribas zeltohs ari muhsu widü, kur stiptreem dñschreeneem vawissam atfaka. Par it jauki preeskishmi mums teek stahstichts no daschahm Kreewijas gubernahm, kur laudis, kas daschadi mahzibä un wißadi usplaukschanä mums pakat stahw, to atsunuschi, ka brandwihna dñschana tohs pohstä, un tadeht weenprahrti schim atfaka, to pawifam wairs nedserdami un schenkus nopoßidami. Dasch brebz pa gruhteem laikeem, ar ko Deewöss to zaur lauku auglu ne-isdohfchanahs peemeklejis, bet dasch few pats wehl leelaku grubtibu usleekahs brandwihnam wehrgodams. Zik tuhkschi rubli ne-atliktu, zaur kureem fawu mahjas buhshananu, pat wißu fawu dñshwi waretu pahrlaboht, ja schee ne-isritetu par schi pohstä elleßdñschreenu. Zik dauds, kas no Deewa fawa Runga tahlu atkahpusches atkal ar to weenotohs, zik dascha dwehsele netiktu isglahbta! Zik daschä ofaras no behdigu peederigu azihm tiktu noschahwetas, kildahm un kauschanahm worts nebuhtu weetas. Jauns meers atkal nahktu daschä firdi. Bet lai pee schahdas laimes atkal warekum tikt, tad katram us sawodu wißi un pehz fowa spehka buhs pee tam palihdeht. Juhs faimes tehwi dohdat faweeem faimes behrneem labu preeskishmi, paschi gadigi un pa gohdam turedamees. Juhs pagasta waldischanas un pagasta teeßas, walfajat fawu walts un teeschanas amatu ar tahdu sunu, ka juhs to likumigu waru, kas jums dohka, netaupat pee teem pahrgalwigeem naftswasankeem un dñschrejeem. Ja juhs pagastöss gohdiga buhshana felmeffes, tad tas ari jums pat gohdu buhs, jo juhs efot to vagastu preeskishahwi, bet polaidiga un beslauniga dñshwoschanas juhsu vagastöss juhsu gohdu libdn apkehshs. Juhs feewas raugat zaur flusu, pa-zeetigu istureschanahs, bes dauds wahrdeem fawus wihrus notureht no schi pohstä dñschreena. Daret to ar laipnibu, pozec-

schananu un ihstu gudtribu. Luhdseet, pahleezinajeet, darat fa-wiweem wißrem wißu mahjas dñshwi tik patiblamu, zik ween eespehjams. Turaites paschas spohdras, gahdajat par fahrtibu, rahdat faweeem wißrem laipnu waigu, tad jums isdoh-fees, ka daschai tas jau isdeweess.

Wehl beidsoht mißkais laitajs luhdsu eewehro un ari gitus norahdi us teem wahrdeem, kas atrohnahs Sal. Sak. wahrdöss 23. nodata 29. un 30. pantinä.

Kur atskan tee breezmigee waidi? Kur ir tahs besgaligahs bahrschanahs? Kur fuhrabs schebloschanahs? Kur ir wahtis bes wainas? Kur birst ofaras is israudatahm azihm? — Pee teem, kas pee wißna un (wehl wairak pee teem, kas pee brandwihna) glahschein sehsch un tur fawu laiku, fawu mantu, fawu gohdu, fawu weseleibu, pat fawu muhschigu labklaßchonu apdser.

R. S.

Preefsch faimneezibas.

Par ohlu (pautu) tirgoschanu. Ohlas, ka katram sinams, ir lohti branga ehama leeta; ne weenä zitá ne-atrohdahs tik pilnigi wißas baribas ihpaschibas, ka muhsu wißu ohls. Schinis atrohdahs wißas preeskish meefas usturas waijadsigas dolas. Tik tad, kad ohlas zeeti wahritis, winas druzin saude no fawahm labahm ihpaschibahm, jo winas tad tik lehti eeksch zilweka nefawahrahs. Tomeht tik retä semë nem ohlu wehrtibu labi wehra. Wiswairak ohlu ehd Anglijä. Tur pee katras zik nezik pahrtikusbas familijas atrohd us brohfasta galda ohlas, un ari pee dauds strahdneekeem tē to wairs netruhlest. Pate Anglijä wairs newar tik dauds ohlu sagahdah, zik tur apehd, un tapehz winas wehl eewed is fwe-schahm semehm. Wisuwairak Frantsija few paschay par skahdi aissuhta ik gadus us Angliju ne-isskaitamu pulku ohlu. Frantsija atrohdahs daschi tirgoschanas nami, kurds deenu no deenä simteem zilweku ar ohlu ismekleschanu un cepakaschanu ween darbojahs. Frantschi ir seeli ohlu-tirgotoshi, Anglii turpreti lohti smalki ismekletoji un pirzeji. Wini pagehr itin frischas, nefamaitatas ohlas; kad tohm tikot druzin fliktu smaka, tad wini tahs wairs nenem preti. Dasch tirgotoshi ir tē tik zaur weenu paschu fliktu ohlu wißus fawus pirzejus saudejis. Kad ohlu pahrdeweji mehdı pee labahm ohlahm fliktas peelikt skahd, tad tee ar to tikai fawai tirgoschanai skahde, jo pirzejem tad waijag dauds laika, un puhlina patehreht pee ohlu ismekleschanas, un tapehz tee tad ari par ohlahm dauds masak fohla. — Pee ohlu tirgoschanas ir schahdi vadohmi ja-nem wehra: Preefsch cepakaschanas ir katra ohla ja-ismekle. To war isdariht tumschä istabä, kuras lohga flehgi ohlas-apatsch zaurums isgreets, tur tad ohlas pret fauli tur; jeb kad ohlu ar rohku pret fwezi tur. Bet wißlabaki war ohlas zaur to ta fawzamo ohlu-glahsi (owiskop) ismekleht. Schi ir kastite, kura ka woss tumschä kambarits eerikteta, kura ohla tohp eelikta un ta tad pret degoschu glahses-lampu tureta. Kad tad ohla to maio melnumu war redseht, kas peerahda, ka ohla jau pereschanä bijuse, tad tahda ohla ir pee malas metama; jo tahda us zela nebuht newar turetees. No tahm war tikai ohlu-ellu taisht; jeb kad winas jau lohti maitajuschahs, tad tahs war ar falkeem kohpä tik par lauku-mehsleem leetaht. Cepakah ohlas waijag fliyräss lahdës ar pelawahm. Kaut gan muhsu laiköss aissubtiischana eet lohti ahtri, tad tomeht ir jagahda, ka ohlas no maitaschanahs issargatn. Wislobaki tē der effa, ihpaschi laba, skaidra lohrella. Aci gitadas effas-

sortes war nemt, tikai ne tahdas, kuras ar sehrskahbi tihritas. Ar eßtu tad tohp ohlas eebersetas, zaur ko ohlu misa ta tohp zeeta pataisita, ka gais newar jauri tikt un ohlu famaitaht. Pee eebersefchauas der apakshā tureht mihlstu tubbu, zaur ko ne ween nokrisdami ellas-pileeni tohp usnemti, bet ori ohlas nokrisdamas no fadausifchanas iffargatas. Kad ohla ir druzin eeplikfuse, tad ta preeksh aissuhltishanas wairs neder. Gebersefchana wislabak noteek tahdā wihsē, kad apwell ahdas zimduš, kureem pirkstu-gali nogreesti un plaukstas mihlsts flanelgabals eeschuhts. Flanelgabals tohp druzin ar eßtu apflapinahts un tab ohlas plaukstas pahri reises apgreestas. Schis darbs ir lehts un eet ahtri. Ohlas ar speki eeberseht, ka daschi dara, nemas nau labi; jo winas tad peenem nelahgu fmaku un Schihdi tahdas jau pawisom nepiks. Interpreti ar eßtu eebersetas ohlas dabu it fmaku isskatu. Tahdā wihsē sagatawotas un eepakatas ohlas war tahlu fuhtiht.

Raudeneeks.

Rihdseneeks Kuhbas salā.

Kapteinim tāpat gahja. Tas uslebzahs un lahdeja ma-
johs naiktsmeera trauzejus, kuri zaur kajites lohgu bija cenah-
kuschi. Gribedami no neschelhigeem mohzitajeem atfawabina-
tees, tee eeedesinaja leelu pulku fwetschu un fataisija zaur to-
tahdu twaiku, ka paschi tiko nenoßlahpa. Wineem ari ijdewahs
fawus cenaidneekus isnihzinah, jo leelakais pulks tapa
no twaika noslahpehts, zili sadega fwichtschu leesmās. Tikai
pehz pušnaktis tee wareja pee meera dohtees un meegā si-
prinates.

IV.

Matroschu darbi us kuga wirfus deenat austohit noguru-
schohs guletajus mohdinaja. Gruhti gan teem nahzahs meegu
pahrwahreht, tomehr tee peezeblahs. Tuhlit pehz brohlastes
atbrauza nehgeri, kureem bija usdohts Kahlra leetas no kuga
aiswest. Sirsnigi un ar dauds pateizibahm winsch atwadijahs
no kapteina Alberti, wehstules tam pee sawa weza funga us
Rihgu nodewis un dewahs tad prohjam ar mantas nesejeem, kas

Schneidera namā par wehrgeem bija. Bagata kohymana
namu kapteinis Kahrlim jau bija rahdijis. —

Pa leelohm leewehm uslahvis Kahrlis eegahja angstā,
wehsā preekshnamā, kura welweteec greesti no fmukeem pihla-
reem nesti, krusis steepahs lihds nama ohtrai pusei, kur no
dahrsa straujodama puku fmarscha gaisu pildidama preti nahza.
Schneiders sehdeja pee galda, Wina preekshā bija leels
pulks wehstulu, kuras tas lasija.

Kahrlis eeraudfijis winsch peezeblahs un brilli us peeri pa-
stuhmis ihſi fazija: „Labi, ka efat atnahkuschi!“ — Winsch
atsfauza kahdu nehgeri.

„Jupiter“, winsch fazija, „Tu buhſi no ſchi laika ſchim
fungam par fulaini. Rahdi winam wina kambari!“ Us
Kahrlis tas fazija: „Kad Juhs ſawā kambari ar eekrahmeschah-
nohs efat gatawi, tad atnahkat pee manim.“ To fazijis tas
atkal apsehdahs pee ſawahm wehstulehm un fahla lasija.

Kahrlis apgreesahs un gahja wehrgam pakat. Ziti wehrgi
bijā wina mantas usnesuschi ohtrā tahschā. Jupiters (Ameri-
rikā mehds wehrgeem wezo Nomneeku elku wahrdus doht) tur
nonahjis atwehra kambara durwis un fazija: „Maffa (lungē)
ſchē dñibwohs.“

Kahrlis apluhkoja ſawu mahjokli. Bijā labi leels gaisch
kambars ar glahsa lohgeem, kas Hawannas pilſehtā ir ne-eerasta
lecta. Grihdas weelā bija plahns, kas ar wiſadeem rabeem,
gludeneem akmintaceem bija ifrohtahs. Pee ſeenas bija ſla-
pis, galde, diwi krehſli, prasta gulta ar plahneem preekshka-
reem no wiſahm puſehm aiflahta, lai moſkiti newaretu gule-
toju trauzeht; wairak iſtabas leetu tur nebija.

Ar Jupitera palihdsibu Kahrlis it ahtri wiſu pehz kahrtas
bijā faruhmejis. Leels preeks bija Kahrlim, ka wehrgs drusku
prata Wahzu walodu runaht. — Kahrlis winam kambara at-
ſlebgu nodewa un pawehleja tam ar laipnem wahrdeem lohgu
ihſtenā laika aiftaſiht, lai kambars no ſaules ne-eeſiltu un
gribeja aifeet; bet Jupiters ſatwehra wina rohku un fazija:
„Maffa labs; Jupiters ar meeru! Wiſu darihs!“ un nobu-
tſchoja Kahrla rohku.

(Us preefchū wehls.)

Latv. Aviſhu apgahtajās: J. W. Sakranowicz.

Sludinachanas.

Wifadus
naudas wehrlibas papīhrus
pehl un vahrdohd

Dans. Minus,
Mihgā, wehwereela, pascha namā pee ſinu ſwareem.

Superfossatu
(no Guldina, Englanđe)
tur ſeelu lebgeri un vahrdohd

Gottſr. Herrmanis,
Jelgawa, pee Dohbeles wahrteem.

Wifadas riju, labibas, melderu un ma-
ſchinā ſeetu fortes ir arweenu gatawas dabu-
namas un teek apstelſchanas pretim nemtas pee
adatneeka A. Ronzel,

Jelgawa, pastes eelā Nr. 10.

Skoblas behrni,
ſehni jeb meitenes, kas ſcheljenes ſkoblas ap-
melle, teek ar jeb bei foſti ſobreti nemti. Dohbeles
celā Nr. 23. Löwenberga namā.

Gefahluma mahzibas wahz- un freewu
walodā, kā ari kreetnas klawern ſtundas
ir dabunamas bekermeiſterā Tennisfohna
namā. Jelgawa, pretim latweeschu baſni-
zai, weenu trepi us augſchu. Peemelde-
ſchanahs nem 1. August pretim.

Wifadewig ſinamu daru, ka ſeelu krah-
jumu daschadu

tapetu fortes

efmu dabujis un par ſehtako makſu vah-
ridda, vahemmgi luhgdoms zeenitus virgejus
mani apmelleht.

J. Kallmanowitz,
ſaults Westermann,
Bauska.

Akmen-ohglu darwu,
iumtu-papi

Besgijas wahgu ſmehri
vahrdohd no lehgera

Danl. Minus,
Mihgā, wehwereela pee ſinu ſwareem.

E. Packard & Ipswich
superfossatu

lebti vahrdohd ar J. C. Schneider un beedr. f. at-
wehleſchān ſeevaja, dſelzeta ſtazionē Mužē, tā
ari Wahnes muſchā.

Mendel Orfin.

No Abguldnes pagasta teefas (Dobbeles aprigli) teek zaur scho finams daribis, fa tee pee schi pagasta pederigee laulatee draugi Ernst un Lihha Grünfeld ta Leel-Abguldnes Ichju mahju gruuntcefa. Robert un Karlines Jansohn, debli Jozann, dsmis 25. Dezember 1867. g. — us § 175 libd 189 grunti ta lofochiga restes likuma vreelch Austruma jubrmalas gubernisabm (Privat-Nacht der Ostsee-Gouvernements) no 1864. g. tressha dala, — par fawu behrnu us nehmutschi (adopteerejuschi) ir. —

Vissi un ikatris, kam schini leeta kahds likumigas ememlis vreim zelams buhtu, teek no Abguldnes pagasta teefas usazinat, 2. August f. g. pee scho pagasta teefu uszrotes; jo pehz schihs deenäs neweens wairs netiks kluusibis. —

To buhs kam nakkabs wehra nemt!

Abguldnes pagasta teefas, 28. Juni 1876.
(Nr. 22.) Preelfschfbd.: J. Jederstroem.
(S. B.) Skrihweris: Kleinberg.

Preeelch Jaun-Swirlaukas krohna pagasta, Dobbeles aprigli, teek pagasta flohlotajs mellebis. Kandidaem us scha amata, atestates pabr sfneegatähm finatsibam un usweschanas sfimes usraddot, ir 24. Juli f. g. pulken 12. vusdeenä pee Jaun-Swirlaukas pagasta waldbabis **personigi** jamelejahs. —

Peeweldechanabs zaur webstulehni netiks preti nemtas.

Jaun-Swirlaukas krohna pagasta waldbabis, 18. Juni 1876. (Nr. 255.) (S. B.)

Baukas krohna pagasta teefas zaur scho usazina wifus tohs, kuri pee laks, pee Baukas krohna meschafunga pagasta pederigas karpa fewas. Lihbas Rauge astahas mantibas kahdas likumigas vraschanas un pederichanas gribetu un waretu isdarbi — libd 12. Augustam f. g. pee schihs pagasta teefas vreeltees, ar to netelchhanu, fa wehlakas vee-mellechanas un veeneschanas maits netiks eewehrotas.

Baukas teefas namä, 1. Juli 1876.
(Nr. 355.) Preelfschfbd.: Ribbe.
(S. B.) Teef. skrih.: E. Poepf.

Sludinaschana.

No Kaulizes pagasta waldbibus toby teem ahvusf schi pagasta dsiwodameem lobzellem pehz wehra nemchanas finams daribis, fa fa galwasnaudas flafeereschanas deene preelfsch 1876/77. qadu ir **1. August f. g.** nolikta un war visi tee, kuri dohmatu flimitbas un nespelzibas labad no galwasnaudas mafschanas woj nu pavilham, jeb semata klasf atswabinates, fas was fuhdsibas ar tahm waijadfigahm veerabidchanam augschä minetä deenä — pee fawas pagasta waldbibus peenest, ar to pederichanu, fa tahs wehlaki peenestas fuhdsibas un pederichanas wairs netiks kluusitas.

Kaulize, 30. Juni 1876.

(Nr. 64.) Pag. wez.: J. Stieglitz.

Teef. skrih.: Külp.

Kod par pee schi pagasta pederigas Kalna-Kelu fainneeka Mikkel Remes magtibis vorahdu deht kon kursi freesta, tad pr. Tunes pagasta teefas (ir. Tummen Gem. Gericht) usazina wifus tohs, kom kahdas taiknas vorabu vraschanas no augschä mineta Kalna-Kelu fainneeka bubtu, **31. Juli f. g.**, fas par weenigo, veidsamo pederichanas terminu nolikta, pee schihs pagasta teefas meldetes, pee kom teek perekordinatis, fa pehz mineta termina visi parabu proftajsi ilks atraiditi un usohtas parahdu vraschanas wairs netiks kluusitas.

To lat leek wehra!

Mr. Ossobimuschas (Mr. Essendorf) teefasnamä 11. Juni 1876.
(Nr. 135.) Teef. preelfschfbd.: Mr. Kattay.
(S. B.) Pag. teef. skrih.: Kleinberghohn.

Kleinberga privat-fohlâ,
Jelgavâ, salajâ celâ Nr. 24 A, war no jauna flohlotajs neimedehit libd 10. Augustam f. g.

Fohlâ behrni
teek laivni usnemti Dobbeles celâ Nr. 36, ehrberg, pes fuhrmanu N. Ondina.

Rabilas pagasta teefas usazina wifus, kam pee nomis rufcha Krebsli fainneeka Ans Barubns atlikshabs mantas kahdas vraschanas reenesamas, fa ari, fas winam fo parabda buhtu, wiiswehlaais libd 12. August f. g. schot usdoh; jo tablakas meldeschanas wairs netiks peenemtas; bet parahdu flebjeji strahpe kritibis. —

Rabil, 22. Juni 1876.
(Nr. 72.) Pag. teef. preelfschfbd.: M. Wineseris.
(S. B.) Pag. teef. skrih.: E. Junghahn.

Sludinaschana.

No Tahm pee Saldus krohna pagasta teefas pederigahm pagastawaldbuschanahm teek teem ahvupsf scheem pagasteem dsiwodameem lobzellem vezh wehra nemchanas finams daribis, fa galwasnaudas flafeereschanas deenäs preelfsch 1876/77. qadu, ir

1) preelfsch Saldus pagasta 30. Juli f. g.
2) " Disch-Zeezeres 31.
3) " Sabtuu . . . . 3. August
4) " Ulju . . . . 4.
5) " Rumbu . . . . 4.
6) " Saldus meschakunga 6.
7) " Saldus mahitaja . . . . 7.

nolikta, un war visi tee, kuri dohmatu flimitbas un nespelzibas labad no galwasnaudas mafschanas woj nu pavilham, jeb semata klasf atswabinates, fas was fuhdsibas ar tahm waijadfigahm veerabidchanam augschä minetä deenä — pee fawas pagasta waldbibus peenest, ar to pederichanu, fa tahs wehlaki peenestas fuhdsibas un pederichanas wairs netiks kluusitas. —

Saldus, 8. Juli 1876.
(Nr. 346.) Pag. wez.: F. Jannohn.
Pag. skrih.: Külp.

No Dobbeles pagasta waldbibus zaur scho fludinaschanu teek tee amateeli usazinat, fas gribenu Dobbeles mahkesteris, schi pagasta eriterä flohlas namä krafkns pavralikschanu, istabas iowitzchanu un lobgu nomablechanu us masafohlischana usnemtes, tamdebt minetä klofias namä 30. Juli f. g. preelfsch usazinat fanabl.

Dobbeles, 13. Juli 1876.
(Nr. 192.) Pag. wez.: J. Dreymann.
(S. B.) Skrih.: C. Schwan.

No Dobbeles pagasta teefas teek zaur scho fludinaschanu finams daribis, fa us usazikas teefas ravalli schi pagasta Lauku mahjas figi, gobvis, aitas, zuklos, ratsi un komanas, fa ari daschadas iowitzchanes leetas un wibrischku drahnas us waistrakohschanu tils uhrupē 28. Juli f. g. pabrdohas.

Dobbeles teefas namä, 12. Juli 1876.
(Nr. 219.) Preelfschfbd.: R. Neuland.
(S. B.) Teef. skrih.: C. Schwan.

Sludinaschana.

Nakti no 27. us 28. Juni f. g. ir Grobbinas Keire fainneekam Zahne Freymann no ganem schahdi figi nosagu;

- 1) gaishti rauds figs ar tuylahm krebtehm, blefe veere, 8 gadus wezis, 50 rubt. wehrts.
- 2) duls figs, weenai patatas kahjai pee naga baltums, 12 gadus wezis, 45 rubt. wehrts.
- 3) melns figs, abba fahns mast baltumi, 6 gadus wezis, 50 rubt. wehrts, un
- 4) melns ehrselis ar swaigai peeri, 2 gadus wezis, 40 rubt. wehrts.

fas pee schi figu atpaka! dehfschana! tom minetam fainneekam, jeb Grobbinas pagasta waldbus flaidru siu deht war, dabu

1) 40 rubt. pateizibas mafcas.

Reprezejees flohlotajs,

Ielava mabzits, war iubdal meldetes us flohlotaja un festera weetu Waltaiku drausse pee Waltaiku dr. mabzitsaja Weide. (Neuhauer pr. Hasenpoth.)

Kaleju afmenohgles pederahwa
Mr. Michelsohns, zitreis E. Aron-
stam, Jelgavâ, satolu celâ Nr. 38.

Baufta.

Wiiseem lauzineekem finamu daru, fa esmu jaunu eebrautshanas weetu pee tirkus ceriskeis.

Adam Sikkmann.

Spirkta meeles

ir arweenu dabunamas pee

E. Kahn,
Tukumâ, dahja celâ Nr. 48.

Katrihnstates kolonijâ, pee Wolgas upes, 60 werstes augschpus Saratowas pilfehtas. ir eetaishits **nabagu behrnu nams**, un scha nama preelfschneeza melle mahzitu, deewabijigu un gohdigu mahjas tehwu, fas flohmeistera jeb ari masahs flohlas elzami ir taisjis un fas apprezejees. Mahjas tehwa darbs ir, fa tas tohs nabaga behrnu, fas winam ustizeti, krestigi audsina un mahja un wineem wifadus mahjas buhschanas darbus ceraha. Mahjas tehwa laulatai draudsenei, fa mahjas mahte, ja-isriklo wifa mahjas wirtschaftste. No pirmaja eefahluma 10 behrni buhs aplohpjami. — Visi tee, fas us scho weetu grib pederahwatees, teek tuhgti, lai peeteizabs ar wahrdeem jeb ar raksteem libd 10. August f. g. pee nabaga behrnu nams preelfschneeza **J. Lippert** f., fas dshwo bahde, Dubults, Dr. Nordström funga leelajâ bahdes namä.

Augsgrahdig, fa ott englisch

superfossatu

tur arweenu us lebgera un nem apstellechanas preti

C. Hepkeris,
Jelgava.

**Lehgeris un
issuhtischana
semkohpibas
maschinu**
un wifas sortes riuku, fa ari Packarda
superfossatus,

kuri te ju 15 gadus par labem arofti un sawu labu ibafschibu deht juo vlrma semkohju israhdischanâ 1865. gadâ medali dabuja, pabrdohs

P. van Dyk,
Nihga, seela fmlschueela Nr. 1 un 19.

No Jurgeem 1877. g. ir mehl tschetrâs

mahjas,

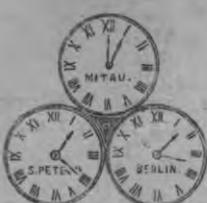
peederigas pee Embotees kirspchles dsmittu mabzits **Meldseres** (Aispuic) pirk da-
bunamas. Klahiakabs finas dabunamas Meldseres un Kuldiga pee mana dehla, ba-
rona Heinrich von Vietinghoff-Scheel.

Meldseres, 6. Juli 1876.

Barons Gotthard von Vietinghoff-Scheel.

Pirma gohdamaka.

Pirma gohdamaka.

Darba weetas aiszelschana.

Zaur scho padewigi sinamu daru, fa es sawu darba weetu no pils eelas us katolu eelu № 22, fudrabkaleja Dannenberga namu, esmu aiszehlis. Es apnemohs flitti strahdatas pultstenus pahrtaisiht, fa ari wiiswifadas. 3

Jelgawā.

G. Merts.

Mahldereem par sinu!

Wifadas mahlderu pehrwes, faufas fa ari sagatawotas, ahtri schuhsto-
fhu fernizu, gruntigu angl. latu, lohgu kiti un vindseles peedahwa

C. Hepferis, Jelgawā,
fahls un filku andelesweetā.

Zeen, muischneebai un gohdajamai publikai es pasemigi zaur scho sinamu daru,
fa es libdsschinigo, jau no 1802. gada Jelgawā pastahwocho

G. A. Georgia

Damfs-kimen ellas fabrik spiritus - destilaturu,

furu preze jau us wairak isskahdehm pagohdinata tiku, esmu no pitzis un no
1. Juli 1876. g. ar to firmu:

Arthur Nelius,
zitres G. A. Georgi

us preeskhu wedischu.

Sawu prezi — fa: skaidrus spiritus, wiismalkalo kimen-ellu, wiiswifadas
sortes smalku schnapsu un likeern, fa ari atschiftschinu, fas libdsschinigajam
nepaliks pakala, ta dauds us reis nemohs fa ari pa masahm dahlam — peedahwa-
dams un labu un kahrtigu apdeeneschanu pefohlidams, luhdsu, lihds schim dahlato
ustizibu ari us preeskhu man parahdiht. 3

Ar zeenischanu un padewigi

Arthur Nelius,
Jelgawā, leelaja eelā № 12.

Gewehrojums pahr „augsto laimi!“

Latv. aw. 27. num.

Jahns braujoht daichad' attrahpahs,
ta ar R. F. fungam notifikahs:
Laimes kurvis winam aygahsahs
Strīpys ween tam pakal valitahs,
Gavals zits pat awises jau ruhgt:
R. F. fungam pascham laimes truhst.
N. N.

Jauna gariga grahmata.

Aristita zilweka wezas deenas.

Grahmatina preeskhu wifem, lam wezum jaunee
grabbabs buht. No Dr. Friedrich Ahlfeld. Pah-
zetta no C. G. G. Croon, Leelwahdes un
Leel-Jumprawmuishas mahzitaja. Maksa siyra
wahls efeeta 40 sap. Rupat tika gatava un ir
dqubunama pee W. F. Häcker, Rihgā, Do-
mes gangi un wiſas zitas grahmata bobeis.

Turku karalauka lankahrte,
kahda šchinī laikā ikweenam awišchu
laſitajam ir waijadīga un kahdu
Latv. aw. redaktors ūweem laſita-
jeem pefuhitijs bes mafkas, ir ari
preeskhu wifem ziteem dabujama
Besthorn k. grahmatu bohdē,
Jelgawā.

Eksamplars mafka 20 sap. f.

Biū parabdeeli, ta ari tee, kas tam nomitusham
Wez-Jaun-Saules falmneekam Jahn Kristens jeb
Kalinis no Šebben Kalnis mahzahm kant ko bhubu
leenejuschi, — teel zaur scho no Wez-Jaun-Saules
pagasta teefas (Alt-Neu-Rahden Gem. Ger.) usaiž-
nati. Famas prafschanas un zitas peederigas veene-
schanas diļju mehnēcha laikā no fahbs deenas reb-
kinahs diļju mehnēcha laikā no fahbs deenas reb-
kinahs vee fahbs pagasta teefas uidoht; jo pebz
fhi ifslebgfchanas termina parahdu vrasitaji skubs
vee meera norādīta un parahdu fleyhejsem likumiga
strape uſlīta. 2

Wez-Saulē, 14. Juli 1876.
(Nr. 517.) Pag. teef. preeskhu: J. Kundshen.
(S. W.) Pag. skrihv.: R. Pohlmann.

Skohlas mahziba
wahz, freewu un frantschhu walodas, ta ta
ari klaweern spehleschanu teek dohta un mah-
zita Jelgawā, Pehter eelā Nr. 7, no G.
Wegnera.

Peemeldechanas peenem ari kaufmans Popows
katou eelā.

To nakti no 16. us 17. Juli f. g. ir Mas-Mesch-
muishas (Klein-Buschof) Dreijmaru Bahns falm-
neekam tumšhi behrs 5 gadus wezs sīgs, 80 rubl.
webrībā no ganibahm nosagts, us muguras starp
ribku un fedulta weetū war minetam sīgam latrā
pupe reites redzēt, kur ehdamais bij cemeteris un na-
riza vilsta ir. Kas var to sagto sīgu war skaidras
sīgas dobt, dabu no Mas-Meschmuishas pagasta wal-
dīchanas

10 rubl. fudr.
pateizibas mafkas.

No 15. Oktober tilks mana papihru,
rakstmu un sībmeschanas leetu materiala
andelesweeta manai tagadejai weetai pre-
tim, us leelabs un past eelas stuhra, Stam,
popreeskhu Todlebena namu aiszesta.

M. H. Löwenstein,
Jelgawā, leelaja eelā, Nr. 16.

Lehgeris no Langdahles
superfoſſata

atrohnahs
Jelgawā, pee Viccop & Co.
leelaja eelā, Gintera f. namā, pretim Latv. basnīzai,
kur ari apstellechanas teek preti nemitas un rīktīgi
isdaritas. 4

Grihwu frohgā,
netiks, fa awises ūnoja, 23. Juli
ohresrati islohseti, bet 25. Juli.
Huhn.

Skohleni, jeb skohineezes, kuri Jelgawā
skohlas apmete, war labu ruhmi un kosti dabuht,
tāpat ari rubpigu usraudīchanu un polihdsivu eels
skohlas mahzibahm un kas wehlabz mahzibahnu
klaweeru spehleschanā. Kanaka eelā № 2,
pee J. Freyberg netahlu no realskohlas.

21. Juli (2. August) 1876.

Basnizas un skohlas sinas.

Weens kungs, weena tiziba, weena kristiba.

Nahditajs: Sinas. Pirma Kirspelis skohla Kursemē. Otrs padobms. Divju farunashanahs par misiones leetahm — dzelzeta wagonā. Misiones dahnanaš.

Sinas.

I Jelgawas. Mums tagad ir drihsūmā atkal weena jauna skohla gaidama. Brohti Jelgawas pilsehīs grib pats no sevis aprinka-skohlu cezelt. Likkids ka no ministerijas atlauschana buhs isdobuta, tiks jauna skohla atvehtita. Varbuht, ka ta atvehrschanā jau pehz seemasfwehtkeem warehs notikt.

Baltijas skohlotaju seminarā Rīgā, 12. Juni tika audēkni atlaisti. Pilnu mahzibas kursu bij beigušchi 26; pehz tizibas 6 luteri, 19 freewu ortodoksi un 1 katolis; pehz tautibas 13 Latweeshi, 9 Igauni, 3 Kreevi un 1 Leitis.

Igaunu semes mahzitoju sinodi natureja 16. Juni Rehwelē.

Pee tāhs stuhra akmina līsfhanas Wilandes jaunajai gimnāzijai 5. Juni tureja to pirmo runu Widsemes zeen. generalsuperdents Christiani par Dahwid. dī. 127. 1. „Ja tas kungs to namu ne-ustaifa, tad darbojās welti, kas pee ta strahda“, skohs wahrdus fihmedams 1) us ta nama buhwi un 2) us to darbu, ko schini namā strahdahs. Mahzibas un gu-dribas buhs skohlai fneegt teem jaunekleem, bet schihs man-tas ne-esohbt wis tāhs wifuaugstakabs. Tāhs ir ta dīshwa saite ar Deewu, ko fanemam zaur Jesu Kristu. Kur skohlot-ji un skohleni nestrabda us schi pamata, tur darbojās welti. Ar deewluhgshānu un svehtishānu runu beidza. Wehl tureja runas muischnēku wežakais von Bock un gimnā-jaš direktors Hoheisel. Pastarpam un beidsoht atskaneja jauka dseidaschana. Jauno namu grib schoruden dabuht apaksh-jumita un rudenī 1877. g. pavismā gatā.

Pirma Kirspelis skohla Kursemē.

„Es tezeju ik rihina vurteneku fehtina.
Mahzī mani naudu salt, vurta sibmes darināti.“

Scho pawafaru valika gads, kad dīrdejahm, ka Waltaiku zeen, mahzitajs Weide nodohmojis Waltaikds, Kirspelis skohlu dibināt un tāni tabdu paschu mahzibas kursu eewest, tāhdu atrohnām muhsu pilsehīt kriesskohlās. Tāhlaki dīrdejahm, ka jau mahzitaja muischa buhwe oħtrā behnīna skohlas istabas un ka Kirspelis leelungi atvehlejuschi tohs kambarus, kurds eeswehtamee behrni kahdas nedekas preesk eeswehtishanas mahjo, skohleneem par dīshwes weetahm. Wehl nebija ne skohlas kambari gatavi, ne skohlotajs apgah-dahs, ka jau skohlenus peemeldeja tuwacee behrnu wezakee, fawa mahzitaja dedfigu garu pasihdamī. Pehzgalā teesham

peedsīhwojahm, ka Augusta mehnesi skohlas istabas bija gatas, skohlotajs apgahdahs un skohla atklahta ar 22 skohle-neem, kuru skaitlis wehlaki pawairojahs.

Behn gada Dezembera mehnesi noteiktā skohlenu pahraudischanas deenā, mehs peedsīhwojahm ihstenu preeka deenu, kurā tapahm no jauna pahrlēzinati, ka kreetni skohlotaji behrus pat ihfā laikā spehj leelu johli us preekschu west.

Oħtrā semesteri jau atradahs oħtruteek skohleni, kuri 18. Juni f. g. Waltaiku basnizas un skohlu preekschtaħwu, ka ari behrnu wezaku un daschu weesu preekschā, flaweni fawu pahrbaudischanu ištoreja — ihpaschi ari kreewu walodā — un wiċċu firdis ar preeku pildija. Pehz beigtas pahrbaudischanas skohla, wingroshanas skohlotajs, iżdeejis ferschants, behrus pehz kara likumeem multureja; ari tur bija preeks redsejt joutrumu, wingrumu un daikumu sehnōs.

Beigas dabuja latris skohlens fawu zensures sihmi, kura taya wiċċu klahibuhfchanā preekschā lafata. Ar preeku eweh-rojahm, ka daschi skohleni bija beidsamā semestera labojuſchees. Lik weenam tata sinohts: ka winsch slinkuma un nerahtnibas deht teek no skohlas issleħgħts.

Wiesu starvā redsejahm: leelkungus, mahzitajus, augsta-kus skohlotajus un labu teesu semneku. Kā dsiedam, tad leelkungi grībōt ihpaschi skohlas namu buhweht un ruhypigam mahzitajam Weide k. veepalihdseht skohlu ustureht, ari tħallaki isgħadha, skohlas apstiprinashanu no krohna pufes, proħteet: Waltaiku skohlu apstiprinah par tħadu, kuras kursu beidsoht skohleneem tik 3 gadi kara deenesta.

Mibl-fid un zeenijams nelaika Pantenius teħws rakstija fawwā laikā: „nelaid behrnus pilsehīt“ veerahdidams, ko behrni wiśpirmak pilsehītā mahzahs.

Meħs ari schim brihsħam gandrihs to paschu fakam, bet tai finā, ka bes pilsehīta waram zauri tikt til tħad, ja wiżże tāpat grībetu pasihħdseht skohlas leetās ka pee mums Waltaiku Kirspelis. Leelkungi un mahzitajī fawwem apakħschnejkeem labas skohlas us semehm apgħad-damī għadha par laizigu un ga-riġi mantu, jo Kirspelis skohlās mahziti un audsinati jaunekli buhs ar laiku fapratigi wihri, kas-wifadi labu preeksch-sihmi dohs draudse. Turpreti pilsehītā apmahziti sejni nereti atriduschi no mahju darbeem un fadidħwes, pefawinajuschees pilsehīta walibu, pahrnahku fħi mahzahs, mas jaukuma ustrahda no fawas mahzibas. Iħbi saloħ: pilsehītā behrni war mahzitees, ja wineem paschein patih, bet labas lauku skohlās teem ari tad jamahzahs, kad teem paschein ari nepatiku un tħik ilgi, liħds tee mahzibas augħlu atħiżt un toħs fahz zee-niħt un paċċi us preekschu dīħtiees. Tahdeem tad ari pehz galā ne kas zekka nestħaw pilsehīta augħtakas skohlas apmell, h, jo ta' eetaistā skohla, kā Waltaikds, war ari bes tħam zitħam mahzibahm, kuras kriesskohlās mahza, ari Latinu un Greeku walodu mahzitees un ar laiku eestħart gimnasijas widus klasfes,

bet lihds tas war notiſt, tad ſkohlenſ wairſ newaid behrns, bet jauneklis, kuru pilſehta waſaſihwe nepawedihs wiſ tik weegli uſ nezekeem.

Waltaiku Kirſpehles ſkohla ir eetaiſtas 3 klafes, kuras 4. gaddos zauri eijamas. Augſtaklo klafi zauri gahjuſchi ſkohleni waj nu greeſſees atpaſat pee mahju darbeam, jeb apme-klehs, ja uſ to buhs fataiſiſchees, pilſehtu augſtakas ſkohlas. Par ſkohlotajeem buhs fa jau lihds ſchim: draudſes mahzitajs, weens ſinatnibas un weens valihga ſkohlotajs; bes tam wi-groſſhanas ſkohlotajs, kuram ar behrneem kohpā jagut, brihw-ſtundas kreeviſki jaruna, ja-uſrauga un jamahza wingrotees un mulſtureht.

Pee ſkohlenu pahrbaudiſhanas iſrahdiyahs, ka tee ſkohleni, kuri paſchi ſawu ehdamio baudiujſchi daudſ ſtundas aif-kawejufſchi un tamdeht ori mahzibā teem pakalā palikuſchi, kuri ſkohlas paſchos koſte dewuſchees; tamdeht buhtu gauf-ſham labi, ka ar laiku wiſ ſkohleni ſkohlas paſtione dohtohs, kurā par koſtu gada laikā tik 40 rubuli je b 20 rubl., 4 mehri ruſſi, 2 mehri meeschi, 8 m. kartupeli un $\frac{1}{2}$ m. ſirau, tohp nemti. Škohlas nauda par gadu iſtaifa 20 rubl., par to behrni ari dabu kohteli, filtumu un ſwegeſ. Par mahzibū Latinu un Greeku walodās ihpaſchi jamakſa. No wiſ ſchi redſams, ka ſkohlenſ Waltaiku ſkohla daudſ maſak maſka ne ka pilſehtā un zerams ka maſak gan nemahziſſees ka pilſehtu ſkohlaſ. Škohlas iſtabas ir tik leelas, ka waram behrnuſ it no zitahm draudſehm uſnemt; un jau ſabs pulzinsch ſkohlenu no tahleenes ſche miht. Topehz tohp wiſeem, kaſ grib behrnuſ Waltaiku ſkohla ſubtiht, ſinams darihts, lai pee-meldejahs pee laika. Škohla ſahkſees 9. Auguſt.

Scho pahrſkati beigdami, mehſ ſirſnigu pateizibu neſam ſawam zeen, mahzitajam Weide fungam ka ori Waltaiku Kirſpehles leelungam un wehlamees, ka daudſ weetats ſchinī leetā pakaldaſitaji rastohs un tahdā wiſe ſenlaika parahdu deldetu.

S—s.

Ohts padohms.

It ka koſkam nau wiſas lapas weenadas, tāpat ari behrni gan garigi gan meeſgi weens no ohtra ſchikrami. Neweens nau it lihdsiſgs ohtram, kaut ari brahlu un mahſu ſtarpa mefletum. Daſch behrns negrib it labi ſawā garā ſanemt, ko tam mahza, daſch turpreti ir jautris; zits laujahs katu aju-mirkli lohzihtun wadiht, zits aikal turpreti paſtahw uſ ſawu paſchu prahtu un ir gruhti lohkams, daſch it ahtri noker un fa- proht, ko tam teiz, tam tikai pee mahzishanas maſ waijaga uſrahdiht, wehl zitam ilgu laiku jaſuhlejahs lihds wiſch kabdu uſdewumu ſaproht. Ziti behrni to nepeemirſt, ko wini ir mahzijuschees, ziti aikal to, ko wini ſhodeen ſin, rihtā jau aikal ir peemirſuſchi u. t. pr. Daudſtreis dſtrd, ka wezaki ta-deht ſaka: „Taſ teefcham brihnuns, ka taſ puſis it nebuht ſaweeem wezakeem jeb mahſahm nelihdsinajahs“, jeb daſch ari wehl brihnidamees tā ſaka: „Es eſmu wiſus ſawuſ behrnuſ weenadi audſinajis, un tomehr ir weens ohtram it preti.“ Taſ nau it nekahds brihnuns, ka juhs ka behrnu audſinataji wairſ ne-efat tee paſchi, kaſ bijah, tā tad juhs warat paghe-reht no ſaweeem behrneem. Toþrohjam pahrwehrſchahs ari juhsu audſinachanas valihgi ar laiku. Daſch behrns ir weens pats uſaudſinahs, zits aikal ar ziteem kohpā, un ka

jau behrnam no ohtra behrna dribs kaſ peekerahs, taſ jau ir ſinams. Un kad ari daudſ audſinataji pee diweem behrneem tohs abus it weenadi mahzitu, tad tomehr atraſtohs eelfch taſ iſtaſ garigas dabas ſtarpiſa, un tee neſpehtu tohs it weenadus uſaudſinahs. Bet ſchihſ ihpaſchibas pee behrneem iſdibinaht un wehrā liſt, waijaga buht arweenu tai wiſu lee-lakai gahdaſchanai preeſch kreetna ſkohlmeiſter. Zik nohtig i taſ waijadſigs, ka ſkohlmeiſters ſawu mahzeckli neween ahrigi, bet ari wiſa garigu dabu zaur zaurim paſiht, to apleezina daudſ mahzitu wiſri ſawoſ ralſtōs. Un kaſ no tam zelahs, ka mehſ ſkohlmeiſteri ſawuſ mahzecklus daudſtreis zaur zaurim nepaſihtam, to es ſchē gribu iſteikt. Pirmā kahrtā, mehſ tohs mahzecklus nepaſihtam iſt waram, tā ſakoht ar weenu mehru wiſus mehriht, — mehſ waram wiſus iſt tā mahzih, it ka wiſeem wiſeem it weenads gars buhtu, uſ tahdū wiſi mahzidami nepanahkſim iſtus pilnigus auglus. Tad ari behrneem daudſtreis tohp vahri darihts. Par prohwi, weens behrns ir kohtu ſuhtrs eelfch wiſas ſapraſhanas. Kura waina warbuht zaur ſenakahm ſlimibahm zehluſees. Kad to nu ſkohlmeiſters neſin, tad wiſch to behrnu tura par palaidigu un ſohda, kur tam tikai noschelohſt waijadſetu. Jeb zits behrns ir ar tahdū wainu, ka wiſu ahtri pee ſirds nem, kad to tikai zits maſ aifeek, tuhdal ar to barahs jeb breh. Kad to nu ſkohlmeiſters neſin, tad wiſch dribs tahdū behrnu ſahl tureht par netiſku dumpeneeku. Jeb kahdam puikam ir jautrs prahts, dedſigs gars pee mahzifcha-nahs, bet ſkohlmeiſters warbuht to neleek wehrā, dohd tam puikam par maſ ko mahzitees, un ſreds ka daudſ nelaimes ze-kaſ. Tadeht juhs mihi wezaki un behrnu audſinataji muſs to gan par kaunu neñemfeet, kad mehſ juhs luhdſam, lai juhs muſs no ſaweeem behrneem tohs ſkohla atwesdamu par wiſu garigu dabu muſs ſkaidru apleezinaſchanu nodohdat. Nedoh-majeet, ka mehſ ſkohlmeiſteri to jau paſchi bes juhsu iſfazi-ſhanas ſpehjam ſinahs, ne, mehſ to neſpehjam katra behrna ſirdi tuhdal laſht; un daudſtreis aifeet ilgſ laiks, eekam mehſ ar behrna garigu dabu eepaſihtamees, un ne reti taſ noteek, ka ſkohlmeiſters tikai pa wehlu atrohn, ka wiſch pee dascha behrna peekrahpees. Neſpreeschat ahtraki, lai taſ buhtu uſ labu jeb kaunu, teekams juhs pilnigis no tam wehl ne-efat pahrleezinati, lai papreeſch wiſ ſilnigis iſrahdiyahs un paſtahw, teekams juhs pee teem ko fahkat. Daſch jau ir ſawoſ behrnu gađos no ſawa ſkohlmeiſteri nepareiſi apſpreeſtis tapis. Ta Rohnnees Kato rahdiyahs muſkis un neplnā prahtā eſoh. Bet kaſ Kato bij pebzak par wiſru! Zik apflehpas ir daschureiſ taſ gara dahnas ſee dascha behrna, ka ne iſtreiſ paſchi wezaki taſ newar nolemt un koht, to rahda ari ziti gudri wiſru, kuri paſchi no ſew leezina, ka wiſi ſawuſ behrnu dee-nās no ſaweeem par weegli apſpreeti. Mu redſeet, zik grubti nahlahs behrna ihvaſchibas ahtri uſeet. Mu redſeet, zik grubti weetats nau, kabdas Wahzsemē daudſ atrohnahs, kur maſuſ behrnuſ, eekam tohs ſahl ſkohla raidiht, papreeſch raida tahdās iſtabas jeb behrnu dahroſs, kur tee daſch daschadas ſpeh-les un paſſinas atrohd un nu katriſ ſpehle pebz ſawuſ patiſhanas, uſ ko wiſa gars jau zenschahs. Tur tad nu gudri wiſru jeb ſeewefchi, kluſam luſko uſ behrnu darboſchanohs, uſ ko katra prahts wiſwaſtak neſahs. Tad nu ſatram no tam wehl paſneeds, ka wiſa garu jo uſzihtigu padara, ka wiſch

wehl wairak pehz tam dsenahs. Zaur to wifa behrna goriga | daba drihsak tohp pasihstama. Tadeht tas ir lohti wajadisgs, | kad nu mums tahdu weetu preeskch maseem behrneem nau ka mi- | neju, ka wezaki sawus behrnus pirmu reis skohlâ atwesdam. | ari sawam skohlmeisteram tuhdal no sawa behrna skaidri is- | faka, kahds behrns pehz meesas un gara, kas pee behrna labs | jeb launs nomanihcts. Pateesi tas dauds labaki buhs, ne ka | kad mahte sawu behrnu skohlâ atwesdama dauds neleetigas ap- | lamibas runa, ko te nebuh negribu peeminecht. Kad ta skohl- | meisters par katru behrnu skaidru sinu dabu, tad febak newee- | nam nebuhs jaschelohjahs, ka skohlmeisters par bahrgu jeb | par lehnu preeskch behrneem. Gan tad winsch sinahs puble- | tees, ka katram behrnam peenahkahs, winsch eespehs ta audsi- | naht, ka tas ihsti kreetnam skohlmeisteram pecklahjahs. Bet | mihti! nau wiß deesgan, ka juhs weenu reisi, jeb pirmâ skohlâs | deenâ ar skohlmeisteru aprunajatees par saweem behrneem. Kreet- | neem wezakeem, kureem sawu behrnu lablahschana ruhp, buhs | weenunehr ar sawu skohlmeisteru fa-eetes, un par katru leetu, | kas pee behrna ari mahjâs netikuß, sinu doht. Daudsreis | tahdas leetas mahjâs noteek, no ka behrns ari dalas us skohlâ | lihds aissnes. Kad nu skohlmeisters no tam neko nesin, tad ari | newar isprast, no kam tahdas wainas pee behrna skohlâ ze- | fahs. Un ka war skohlmeisters wainas pee behrna dseedeh, | kad winam no behrna meesigas un garigas buhschanas ne kahdu | sinu nau! Ko dara dakteris papreeskch, eekam tas kahdu fli- | mumu dseedina? Winsch klaukahs slimam pee fruchtihm jeb | muguras, preebunga ar pirksteem, aptausta un ismekle wisu | meeju, leek fewim no slimam wainas jeb fishmes, kas pee slim- | neka rahdahs isteikt, un tad tikai winsch slimneekam sahles dohd. | Ko juhs dohmajat, waj tas gan zitadi ir ar ahrsteschanae pee | jaunahm dwehselehm? Kad juhs wezaki un behrnu audsina- | taji, mums sawu behrnu tikumus jeb netikumus ne-issifikat, | tad mums pascheem japhulejahs, tohs pee behrna atraf, un tas | tik atri nemas ne-ett, un ne reti mehs pee behrneem maldamees, | prohwedami winu schâ jeb ta mahziht. Pee dachâ | behrna gan ilgi ar lubgshana, draudefshana, ja pat ar strahpi | welti darbojahs, lihds beidsoht skohlmeisteram laimejahs, to | ihstu ohderi garâ useet, un tad wiß it labi eet. Dachâ labs | tikums, ko wezaki klußam pee behrna reds dihgstan, eet bohja | zaur to, ka skohlmeisters no tam neko nesin. Betzik skohl- | meisters nespohj dariht, kad tahs ihpaschibas pee saweem skohl- | leneem pasihst! Winsch war rahmam zaur ihpascheem mahzi- | bas gabaleem palihgâ nahkt; winsch war tam uszichtigam mah- | zeklim walas doht rahditees, ko tas spehj, winsch war tam | taishnam doht uszatischanae par ziteem, winsch war to garigi | jautru ka ari to garigi kuhtru ta eedaliht, ka wini ko paspehj | un us preeskch nahk. „Ja“, warbuht dachâ dohmahs „to | gan katris gudrs skohlmeisters ari skohlâs drihsusees, kahda gara | behrni wina skohleni ir“, bet tas winam neko dauds nepalih- | dsehs, zaur to, ka winsch tomehr katru behrnu ihpaschi newar | wehrâ lift. Gan nau it nepareisi abas leetas spreestas; bet | lai apdohmajam, ka tas tomehr dauds labaki ir, ka skohlmei- | sters jau papreeskch sin, kahds gars eekch behrna ir, neko | tam pehzak to waijaga gruhti isdibinah. Un kad tas ari dees- | gan gruhti pee leelahn nowada skohlahn katru behrnu ta | finâ paturecht, tad tomehr un ikatris monigs skohlmeisters at- | radihs deesgan brihschus, kurds warehs par katru behrna ihpa-

schibahm sewischki gahdaht, lai tas jo drihs un labaki us preesk- | schu teek. Mums skohlâs ir leela wera, pret zitahm eeriske- | schanahm preeskch zilwekeem; mehs newaram un mums ari ne- | buhs pehz tahs wainas, bet wifuwairak pehz tahs faknes, no | ka ta zelahs sohdih. Mums ari newaijaga wifus behrnus | daschâs weetâs par zeli steep, mehs jau waram pehz behrna | garigas buhschanas zitadi kahdu peefchirt un nospreest. Bet | sinams tas wiß war tad tik notift, kad mehs to behrnu zaur | zaurim pasihstam; kad mehs wina gohdabijaschanu isdibinaju- | schi, wina kahrtigo tureschanohs nopratuschi, wina firds wai- | jadsibas apsuhkojuschi esam. Kad nu wißwairak schini leetâ | wezaki wehl lohti mas sinas dohd, tadeht zelahs tik dauds | schkelschanas starp wezakeem un skohlmeistereem. Ne wiß | strahpes leelums, bet tas, kadehl strahpe dohta, ir arweenu | tas strihdinsch. „Buhtu skohlmeisters manu behrnu ari dauds | gruhtaki strahpejis“. Kahda mahte faka, „es nedufmotohs par | to, kad winsch tikai nebuhtu us schabdu wißi strahpejis, tas | pee mana behrna wehl nekad nau bruhkets.“ Ja kamdeht | tu nenahzi, mihi mahte, un ne-issaziji skohlmeisteram pa- | preeskch wisu, ko tu pee sawa behrna nomanijuse? Kad winsch | to sin, tad ari warehs sawas strahpes pehz tam eerikteht. Tik | tad ween netruhks muhsu strahpehm pilniga taisniba, kad mehs | skaidri redsam behrna garigu darboschanu, un sinam wina | mahjâs dsihwoschanu. Bet ari muhsu usteikschana un flawe- | schana tad tapa ar ihstu sinu katram dohta. Dachâ sehs ismah- | zahs wisu it weegli, turpreti zitam waijaga ar wisu spehku | puhletees, kad ko grib mahzitees; dascham mahjâs dauds, kas | parahda un palihds pee mahzibas, zitam atkal nekahda palihga | nau. Kad mehs nu tahdâs weetâs to weenu, ka to ohtru us- | teizam, tad ir ta flawa pee ta, kam jautrs prahs pee mahz- | schanahs, jeb kam dauds palihgu mahjâs, ne ihsti riktigâ | weetâ, jo ta winu ar laiku war padariht flinku un valaidigu. | Un kad ari skohlmeisters pehz ilga laika pats no behrna, moh- | dribas jeb flinkuma pahrlezzinajahs, tad tomehr schi pahrlezzin- | schana nebuhs tik riktiga, ka ta, ko tehws jeb mahte mums | par to war fazicht. Un nu mihi lafitajs, ne-aismirfisim, | ka wißas muhsu ruhpeschanas par behrneem arween jo uszichti- | galas paleek, kad mehs ihsti dslî winâ garâ skatiht warom, | kad mehs to newis ween ka kaut kahdu rohkas dorbu pastrahda- | jam, bet pastahwigi un no firds pehz tam dseamees gara wal- | stibu wairoht. Kad ari behrna mihiestiba pret mums wairumâ | ees, jo wini to it labi mano, ka mehs winaus faprohtam, kad | mehs wina garam tuwojamees, kad mehs winaem palihdsam | winu zenschanas. Tapehz juhs mihi efeet weenprahrti ar | sawu skohlmeisteru, tamzik spehdami no sawa behrna gara | sinu doht. Kad juhs weenu puki kahdam dohdat, tad ne-ais- | mirstat turklaht fazicht, kahdu semi wina mihi,zik fistuma tai | waijaga. Kamdeht juhs negribat ari skohlmeistaram, juhsu | behrna garigam ahrstam tahs waijadisgas sinas doht, jehschu | behrns tomehr tubkostch reis wairak wehrts ne ka puke? Mihi- | ledami un no firds apsinafchanas speessi wezaki lubko lab- | prah eekch sawu behrnu dwehselehm, zenschanas eeposchtees | ar winu meesigahm un garigahm bubschanahm un tad ari war | skohlmeisteram waijadisgas sinas doht. Kad mehs nu ihstu | gohdabijaschanu no behrneem esam panahkuschi un winu ihpa- | schibas atsinuschi, tad ar Deewa valihgu warom sawu audsina- | schanas dorbu fahlt; un pateesi deßmit reis labak weiksees

mums tas tad neka tagad, kur tahs ihstahs faites starp mahju audfinaschanu un skohlu wehl lohti dauds truhkst.

R. S.

Diwju farunaschanahs par misiones leetahm — dselzeta wagonā.

Bet tē teem kristiteim un kristigeem newaijadsetu nepagālam nokaunetees waj cesarkt. Ari gan pilna taisniba, ka ilgus laikus weenigi schee „deewabijige“ to misioni kohpa un ustureja; bet tagadix misiones leeta druszin sawadaki stahw: tagad pa semu semehm, kur pati basniza us jaunu dīshwofchanu wairak mohdusees, wina tagad wisur to misioni sawās rohkās nehmusi; tagad ta misione nau wairs weenigi to „deewabijigo“ peenabkumis un darbs, tagad jau weفالas kūstitas draudses to misiones darbu strahda; weenigi zaur tam tas nahjis, ka tagad misione leelakā mehrā pa-augusées ne kā papreekschu; misiones darba lauks ir tas leelakais darba lauks, kas weenigi zaur nepeespeestas Kristus mīlestibas dahwanahm un strahdaschanahm tā isplauzis; misione sawus debes tihklus tāhlu iiplatiju, wina pa semu semehm wairak kā 200 walodās ewangeliuma gaismu laudihm pafludina; pa semu semehm misiones darbā stahw tu hīstoscheem mahzitaju no paschā Ciopas, un tur paganās ewangeliuma gaismu fludina un jau tuhīstoscheem preezasmahzitaju un skohlmeisteru ari no paschahm paganu tautahm pee sōweem tautgs brahleem svehtigi strahda tanis dauds tuhīstoschās skoblās, kas wīsās piln un pilnae no paganu behrneem; tagad misionei paschāi sawas ihpaschas drukas weetas pa semu semehm eeriketas, misionei paschāi sawi lugī, kurds pa wīfahm pasaules juhrahm tais falās un semēs misionatus paganem aīswed, lai wīni tur to ewangeliumu fludina; misione ikgadus pa wīfu pasauli gan dauds milionu sawā leelā darba laukā pabrūkē, bet turpreti misionei ari ir pa semu semehm dauds draugu un aīstahwetaju gan starp augsti studeereteem wiireem, gan augsteem waldneekem, ka ari pee paschahm la zigahm waldibahm — ir lehnineem un leisareem, tad nu redseet, ka misione nau wīs kahds fakta darbs, un jau weeni paschi to misiones darbu nestrah-dajam, ja pee misiones pībeedrojamees un tadehk̄ nebuhs wīs ko kaunetees no tāhda darba.“

Kohpmānis: „Juhs to misiones druwwu nosauzaht par to see-lako darba lauku pasaule, ko schinis laikos pastrahdajuschi un wehl strahdajet — bet kapebz tad tee laika raksti it neko par to nesino?“

Mahzitajs: „Nenemeet par ūanu — Juhs tagad druszin alojatees; tagad wīfahm walodās deesgan misiones laikarākstī un awīses atrohdahs; bet deemschehl to laizigu notikumu laikarākstī nei ar azihm fareds nei ar ausībūm fādīrd to leelo kristīgas misiones darbu, bet tāhda akliba un kurliba weenigi zēlahs no tam, ka wīni tīzibas un basnīzōs buhšanas dorbus pawīsam pee malas metuschi, tik tur kerahs kākt, kur dohmajahs basnīzās politiku ceraudīst, tadhi laikarākstī ūewim ne-apgahdajahs fino-

tajus, kas ari par Deewa walstibas leetahm wineem ūinas pasneegtu; tāhdi laikarākstī weenigi runa un tehrse leelam ūauschu pulsam pebz prahtha, kureem tas prahsts weenigi us laizigeem labumeem un ūafaules leetahm dīsenahs un ne us gara darbeam jeb labaki ūakht garigēem pastrahdajumeem; tā nu — kā jau teizis — muhsu laiki nau wairs deewabijigi laiki; teem laikarāksteem gan ari peenahktohs wairak to kristīgo basnīzās buhšchanu pēkohpt un kād ne wairak, tāk tahs tātu isglīhtoschanas dehī ween to misioni wairak eewehroht, tad tomehr mehs par to wiſai ūesuhkstamees, ka to tee laikarākstī nedara; schee tadehk̄ to ne-eespehj, ka tāhda misiones ūinas ne-apgahdajahs un tadehk̄ scheem truhkst tahs tīzibas — un misiones buhšanas ihstahs ūapraschanas un ūipraschanas, bet tāhdu leetu ūipraschanu ne muhscham nepanahs, jo to kristīgu pāteefi u ūaschi sawās ūirdis wehl nau ūajutuschi un ūatsinuschi.“

Kohpmānis: „Man tē tomehr peenahkhs tohs laikarākstī ūaſtahweht; jebšchu wīni nau tāhdi misiones pāhrleegigi ūenitaji, bet misionei wehl preteneeli, — tad tomehr no ūita ūahwokta jeb pawīsam no ūweschas ūuses misiones aplyukotaji, — tad rāhdahs gan wineem ari no weenā ūuses taisniba ūoht, proheteet, no brablibas u ū tātu draudžibas ūuses; un tāhds ūahwoklis muhsu ūikos pilnu ūekti māntojees; ūchis ūahwoklis aprahda, ka misionei ūeoht ūis ūekte, ūatrai ūautai tā ūsbahstees; wehl ūabi ot-minohs ūahdus ūaksta ūabalus, kurds ūikarākstī par misioni wehl ūohbojahs, kur ūahwecja, ka misiones ūuhleſchanas ūihidus un paganus ūristīgai ūizibai ūeegreest, ūesmoht ūis ūrahliga ūtureſchanahs; tadehk̄ dohmajahs, ka ūikarāksteem ūahdahs gan ūaisniba, jo ūedseet, kād misione ūagoneem un ūihdeem tā ūsbahschahs ūirsū, tad ūahda ūsbahschanas ūahwokta nau brihwibas ūastahweſchana un ūhsta ūaisniba; jo ūtin ūapat, ka manim ūliktu tā ūizeht kā ūats ūribu un tā ūwehtom ūaliktees, kā ūats to par ūwehtom ūedohmajahs un pebz ūawa ūascha ūatikschanas: — ūapat ūridsan ūaijag man ūhram ūilwekam atlaut ūapat ūizeht kā ūto ūhtrais ūats ūegribahs waj ūehlejahs.

(Uf preekschu wehl.)

Misiones dahwanas ūanemtas:

no	Stendes-Spahres dr.	.	.	.	.	33 rub.	45 kap.
"	Sakas dr.	.	.	.	.	6	"
"	Iwandes dr.	.	.	.	.	1	" 10 "
"	Birichu dr.	.	.	.	.	12	" 10 "
"	Landses dr.	.	.	.	.	3	" 50 "
"	Puses dr.	.	.	.	.	2	"
"	Wahnes dr.	.	.	.	.	65	"
"	Želgawas latv. lauku draudses	.	.	.	.	11	"
"	Preekules dr.	.	.	.	.	4	"

R. Raeder,

Kursemes misiones generalreferents.

Latv. ūavischu ūpgahdatajs: J. W. ūakranowicz.

No ūensures atwehlehts. Rīga, 16. Juli 1876.

Drukāts ūee J. W. ūieffenhagen un dehla.